

Jumalatenistus Nõos P, 14.11.21 kell 11.00, 24. pühapäev *post Trinitatis*, isadepäev

Lektsioonid: Ps 94:8–15; 1Ts 5:2–11

Jutlus: Mt 24:36–44

Laulud: 332 (1–7); 162 (1–4, 5); 331 (1–4); 176 (1–4)

Seda päeva või tundi ei tea aga keegi, ei taeva inglid ega Poeg, vaid Isa üksi. Sest nii nagu olid Noa päevad, nõnda on Inimese Poja tulemine. Sest nii nagu inimesed olid noil päevil enne veeuputust – sõid ja jõid, võtsid naise ja läksid mehele selle päevani, mil Noa läks laeva, ega taibanud midagi, enne kui tuli veeuputus ja võttis kõik nad ära –, nõnda on ka Inimese Poja tulemine. Siis on kaks põllul: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha; kaks naist on veskil jahvatamas: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha. Valvake siis, sest teie ei tea, mil päeval teie Issand tuleb! Küllap te taipate, et kui peremees teaks, millisel öövalve ajal varas tuleb, siis ta valvaks ega lubaks oma majja sisse murda. Seepärast olge ka teie valmis, sest Inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei arvagi!

24. peatükk Mt-s, millest tänase kirjakoha lugesime, algab pildiga, kus Jeesus ja ta jüngrid viibivad Jeruusalemma templi juures ja jüngrid juhivad Jeesuse tähelepanu pühakoja suurejoonelisusele.

Tõepoolest mõjutavad meid inimkättega tehtud suured ehitised! Keda jätkaks külmaks nt Kölni toomkirik või Viini klassitsistlik monumentaalarhitektuur! Küllap on teil kõigil sedalaadi kogemusi. Kuid Jeesus ütleb oma jüngritele Mt 24:2: „Tõesti, ma ütlen teile, ei jäeta siin kivi kivi peale, mida maha ei kistaks!”

Teame tõepoolest, et Jeruusalemma templit, millest Jeesus ja jüngrid juttu tegid, alates aastast 70 pKr enam ei eksisteeri. Ja ehkki suured ehitised, mida Kölnis ja Viinis ennist mainisin, on alles, on kadunud või hiilguse kaotanud nende suurejooneliste hoonete ehitamise ideoloogid – Habsburgide dünastia ja Saksa Rahvuse Püha Rooma keisririik.

Samuti võib arvata, et Jeesus ei taha oma jüngrite tähelepanu juhtida mitte ainult suurejoonelisele hoonele, vaid pigem hoone ambitsioonikaile ehitajaile. Tuleb ju siinkohal meelde ka Paabeli torn, mille ehitamiseks jätkus inimestel küllalt ambitsooni, kuid mis jäi siiski lõpuni ehitamata, sest see ei meeldinud Jumalale.

Kui jüngrid küsivad hiljem Jeesuselt, millal siis Jeruusalemma templi häving teoks saab ja mille järgi selle ajastu lõppu ja Jeesuse taastulekut ette arvestada, vastab Jeesus just meie kirjakohas: „Seda päeva või tundi ei tea aga keegi, ei taeva inglid ega Poeg, vaid Isa üksi.“

Võime ette kujutada jüngrite ehmatust ja muret sellise jutu peale! Nende suur õpetaja ja imetegija Jeesus ütleb kindlal toonil selliseid asju! Tänapäeval me ehmume ja hakkame muretsema isegi ajakirjaniku kurjakuulutava artikli või jutu peale, rääkimata juhtivaist ametnikest või poliitikuist. Kui aga midagi sellist ütleks meile meie kõige autoriteetsem eeskuju, siis peaksime oma ehmatust ja muret enam kui põhjendatuks!

Seepärast on nii, et meie eluajal ei pane meid hirmuma mitte selle ajastu lõpp ega Jeesuse tagasitulek, vaid erinevad asjad meie ühiskonnas ja maailmas. Need, mis kõigutavad meie mugavust või turvalisust: haigestumine viirusesse, slaavi diktaatorite kallalitung naabermaadele ja selle kaudu Euroopa Liidule, maakera kliima soojenemine, energiakriis. Jne – kui mitte loetleda veel päevakajalisi teemasid, mis maailma elanikkonda tänapäeval pinges hoiavad.

Ka Jeesus viitab oma vastuses jüngritele millelegi sarnasele: ta toob sellise mõtteviisi näiteks Noa laeva loo 1Ms 6jj.

Noa päevil elasid inimesed normaalset elu. „Sõid ja jõid, võtsid naise ja läksid mehele“, nagu öeldakse. Sellega ei taha Jeesus sugugi öelda, et inimesed elasid patuelu. Ei, selleks et süüa ja juua, tuleb ju ometi tööd teha, et seda sööki ja jooki oleks! Siin võib viidata ka meestele omistatud tööle, mille Jumal Adamale pärast pattulangust 1Ms 3:17 määrab: „Vaevaga pead sa sellest [maapinnast] sööma kogu eluaja!“ Küllap tehti ka Noa päevil palju ja head tööd, et oleks seda sööki ja jooki kõigile piisavalt!

Ja selle juures, et võtta naise ja mehele minna, ei saa arvestamata jätta ka perekondi ja lapsi, keda

tuleb muretseda ja kasvatada. Võib-olla sobib siingi viide Eevale pärast pattulanguslugu 1Ms 3:16: „...sa pead valuga lapsi ilmale tooma!“ Laste sünnitamine ja kasvatamine on olnud kõigi naiste kohustus, kuid ka rõõmuallikas.

Seega arvan, et Jeesus tahab siin meie kirjakohas Noa laeva näidet tuues öelda, et Noa ajal elasid inimesed normaalset inimlikku elu, nagu on elatud aastatuhandeid ja nagu elame ka meie praegu. Selle elu juurde kuulub palju rõõme ja naudinguid, kuid kuulub ka muresid ja hirme – neidsamu ja nendelaadseid, nagu ennist loetlesin. Ka taudid, sõjad, looduskatastroofid jne kuuluvad ju meie igapäevase elu juurde, sest need toimuvad tavaliselt vaid lokaalselt ja nende jaoks, keda see ei puuduta, on need sündmused vaid kõhedusttekitav uudis massimeedias.

Oluline Jeesuse sõnas on see, et selle normaalse elu juures inimesed ei taibanud, et võib tulla ka veel midagi hullemat, hullemat taudidest, sõdadest, kliimakatastroofidest jne – võib tulla täielik lõpp ja koos sellega Inimese Poeg.

Kas meie taipame? Jah ja ei.

Jah, sest oleme kristlased, kellele Jumal on ilmutanud sõnumi aegade lõpust ja Kristuse taastulekust sellal. Jah, sest Kristuse kogudus elab ju kirikuaasta rütmis, mis mängib ikka ja jälle läbi Jumala õndsuslugu – justnagu teatris: Jumala lihakssaamine ehk Kristuse sünd, tema kannatamine, surm, ülestõusmine, Kristuse koguduse sünd Püha Vaimu väljavalamise läbi ja Kolmainu Jumala ilmsikssaamine neile, kes usuvad. Jah, sest meil on Jumala sõna ehk Pühakiri igal ajal abistamas meie kahtlustes ja kõhklustes.

Kuid me ei taipu aegade lõpu võimalust ja Inimese Poja tulekut, sest oleme kristlastena siiski ka patused inimesed, kelle elu möödub tahes tahtmata normaalselt, kõigi inimlike vajaduste, rõõmude ja muredega. Ning on väga raske sundida end pidevalt meenutama, et see nähtav ja tunnetatav normaalsus pole siiski Jumala silmis lõpuni õige. Sest seda tumestab patt.

Niisiis iseloomustab kristlase – korraga Jumala ees Kristuses õige ja samas Jumala ees loomuse poolest patuse – elu pidev vajadus valvata. „Valvake siis,“ ütleb Jeesus, „sest teie ei tea, mil päeval teie Issand tuleb!“

Kuidas siis valvata? Kas magada võimalikult vähe ja ärkveloleku aeg pühendada piiblitlugemisele ja palvetele Jumala poole? Ka nii võib. Kuid see pole päriselt see, mida Jumal meilt ootab.

Paar peatükki eespool noomib Jeesus kirjatundjaid ja varisere nende silmakirjalikkuse pärast, öeldes Mt 23:23: „Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te maksate kümnist mündist ja tillist ja kõõmnest ning jätate kõrvale kaalukama osa Seadusest – õigluse ja halastuse ja ustavuse! Üht tuleb teha, kuid teist ei tohi jätta kõrvale!“

Kirjatundjad ja variserid püüdsid elada õigesti, nii nagu Jumala käsk seda sätestas. Ja seda tegid nad innukalt ning kindlasti ei saa seda neile ette heita. Kuid Jeesus heidab neile ette õigluse ja halastuse ja ustavuse puudumist.

Tõlgendaksin seda meie tänase teema kontekstis nii, et jumalakartlik inimene ei saa kunagi eirata seda fakti, et ta elab ihulikuna maailmas. Tal on lähedased ja ligimesed, kelle heaolu silmas pidada. Tal on anded ja oskused, mida püüda ühiskonna heaks rakendada. Tal on ka omaenda ihulikud vajadused, mida rahuldada, sest Jumal on ju igaühele meist andnud ka ihu.

Seepärast annab Jeesus hulgaliselt juhiseid, kuidas oma elu ka normaalse inimkonna liikmena siiski valvates elada. Toon kaks näidet, mis on seotud meie kirjakohtaga.

Esmalt meenutan jutluse algust, kus viitasin Jeesuse kõnele Jeruusalemma templist, mille kivi ei jää kivi peale. Jah, Jeesus kuulutab siin selgelt õnnetust. Kuid teisel, Jh 2:19 ütleb Jeesus: „Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle kolme päevaga uuesti!“ See on selge rõõmusõnum! „Templi“ all mõtleb Jeesus siin muidugi oma ihu, mis pidi surema, kuid mille Jumal kolme päeva pärast üles äratas.

Ja see on kõigile kristlastele heaks võimaluseks valvata. Nimelt, võtta oma elu aluseks ja eeskujuks Kristus. Võtta kõigis oma tegemistes ja mõtetes.

11. novembril tähistas kultuuriavalikkus suure vene kirjaniku Fjodor Dostojevski 200. sünniaastapäeva. Dostojevski tuntud ütluste hulka kuulub see: ilu päästab maailma. Kuid „ilu“ all peab Dostojevski silmas tegelikult Kristust, Temaga seonduvat tõde, headust ja ilu.

Tõin selle näite selleks, et näidata: ka kultuuri kaudu saab elada koos Kristusega. Kuid loomulikult

on Kristusega koos elamiseks kõige lihtsam viis elada koos kogudusega ja koguduses, Kristuse Ihuga ja Kristuse Ihus! Kasutades regulaarselt neid ande, mida Kristuse kirik pakub: Jumala sõna ja sakramenti, osadust palves ja laulus.

Teine võimalus valvata keset normaalset elu lähtub meie kirjakohas toodud tähendamissõnast vargast, kes tuleb oma tööd tegema ootamatult, mitte nii, et ta oma tulekut kuidagi ette ennustab. Mt 6:19j ütleb Jeesus: „Ärge koguge endile aardeid maa peale, kus koi ja rooste neid rikuvad ja kuhu vargad sisse murravad ja varastavad! Koguge endile aardeid taevasse, kus koi ega rooste neid ei riku ja kuhu vargad sisse ei murra ega varasta!“

Seega soovib Jeesus mitte raisata aega turvasüsteemide installeerimiseks ega muuks sarnaseks, et oma varandust kaitsta, vaid paigutada oma varandus sinna, kust ükski maine varas seda kätte ei saa. Nimelt Jumala enda juurde.

Meil kõigil on maapealset vara, sest ilma selleta ei saaks me ju ka siin ihulikult elada. Kuid viimset lootust sellele varale meil panna pole mõtet. Muidugi me peame selle vara eest võimalikult hästi hoolt, sest ka see on Jumala and. Kuid igal ajal teame siiski, et see varandus on kaduv ja vaid vaimulik varandus on igavene.

Sestap aitab meil Jeesuse soovitusel kohaselt valvata meie investering Jumala riiki: ristimine, oma usu tunnistamine täiskasvanuna ja vanemaealisena. Oma usu tunnistamine ühiskonnas, laiemalt elu kristlasena.

Täna on isadepäev. Isadus on midagi sellist, mille, nagu ka emaduse, on ju kinkinud Jumal ise, et saaksime hoolt kanda oma järeltuljate olemasolu ja kasvatamise eest. Isadus on seotud ka eeltoodud õigluse, halastuse ja ustavusega, mille puudumist Jeesus kirjatundjaile ja variseridele ette heidab. Sest milline õige isa poleks oma lastega õiglane, halastav ja ustav! Muidugi on olemas ka isasid, kes ehk sellele ideaalile ei vasta, kuid eks me, isad püüa ju parimat ja Jumala abiga suudame ehk olla ka õiglased, halastavad ja ustavad!

Õnnistatud valvamist ja head isadepäeva kõigile!

Aamen.